

KALEM TUTAN ELLEK

UYKUMU GERİ VER!

roman

ÖMER SEVINÇGÜL

CARPE
DIEM

KALEM TUTAN ELLER

UYKUMU
GERİ VER!

... — eeee — ...

ÖMER SEVINÇGÜL

CARPE
DIEM

Bahar yıllarımdı. Yazar olmak arzusuyla yanıp tutuşuyordum.

Babam örtülü biçimde, annem açıkça karşı çıkıyorlardı bu niyetime. Benim daha tutarlı, daha garantili, daha kârlı bir meslek edinmemi istiyorlardı.

Dayım evimize geldi bir gün. Babam evde yoktu. Annemin meşhur patlıcan musakkasını birlikte yedik.

Kahve faslında ikisi sohbeta başladılar. Daha doğrusu annem konuşuyor, dayım dinliyordu.

Bazen bir iki cümle söylüyor, sonra biteviye susuyordu dayım.

Dikkat ettim, söz söylemek lüzumsuzmuş da mecbur kalmış gibi konuşuyordu. Yahut vakitsiz uyandırılmış da uykusu varmış gibi. Ağzından çıkan her kelime kendisine acı veriyordu sanki.

Yorgun ve bitkin görünüyordu. Esmer yüzü bir hayli zayıftı. Avurtları çökmüş, elmacık kemikleri belirgin hale gelmişti.

Kim bilir kaç gündür jilet görmemişti yüzü. Elbisesinde boya lekeleri vardı. İş yerleri için tabela yazardı dayım.

Babamla araları iyi değildi. Nadiren gelirdi bize. Ben de pek gitmezdim evine.

Uzakta oturuyordu zaten. Onu yeteri kadar tanıımıyordum. Hep annemden dinlemiştim hayat serüvenini.

Bir zamanlar ressam olmakmış niyeti. Güzel sanatlar sınavını kazanamamış.

Üniversiteden umudu kesince kendi kendine resim yapmaya başlamış.

Bir yolunu bulup sergi de açmış. Fakat hiçbir ilgi uyandırmamış eserleri.

Hayata küsmüş. İçine kapanmış. Evlenmemiş. Kendi halinde yaşamaya çalışıyormuş.

Resim yapıyor, kitap okuyor, kuş besliyor, bir de her hafta toto oynuyormuş.

Daha önceki seyrek buluşmalarımızda benimle konuşmazdı. Söz söylemeye değer bulmazdı sanırım. Bu da benim canımı sıkardı.

Her nasılsa bu kez konuşmak istedi. Belki de laf olsun diye, gelecekte ne olmak istediğimi sordu.

“Büyüyünce ne olmak istiyorsun yeğenim?” dedi.

“Ben artık büyüdüm” demek geldi içimden, dedim. “Yazar olmak istiyorum” dedim.

“Yaaa, öyle miii?” diyerek ondan beklemediğim bir hayret nidası saldı havaya.

Daha önce hiç görmemiş gibi dikkatle baktı bana.
Sonunda ilgisini çekebilmişim işte.

Masayı toplayan annem dikkat kesilmişti.

Beni şu 'uğursuz yazarlık hevesi'nden vazgeçirmek için dayımı örnek verir, "Dayın gibi sefil olmak mı istiyorsun? Resim diye tutturdu, bak ne hale geldi" derdi.

Şimdi üçümüz bir aradaydık. Konumuz edebiyattı. Dayım beni destekler diye düşünüyordum. Sanata duyarlı olmalıydı.

Hem ben hem de annem onun bir şeyler söylemesini umuyorduk.

Bunu anladı sanırım. Başladı kendine özgü ses tonuyla konuşmaya.

“Sanat... Edebiyat... Yazar olmak... Nasıl da süslü kelimeler! Ya hayat?”

Sen hayat nedir bilir misin yeğenim? Ben söyleyeyim... Hayal kırıklıklarının bir toplamıdır hayat. Çocukken başlar, insan büyüdükçe büyür. Her adımda yeni acılar yudumlarsın.

Babam en güçlü adamdır, herkesi dövebilir dersin, biraz büyüyünce, babanın kendi halinde bir adam olduğunu anlarsın.

Herkesi dövemez ve onu dövebilecek pek çok baba vardır. Evine ekmek getirmek için çırpınan sıradan biridir o.

Gerçeği görür, üzülürsün.

Babana kendisi hakkında sorular sormak istersen, soramazsın. Bazen sorarsın, bu kez de baban üzülür.

Kendinle ilgili de umutların, beklentilerin vardır.

Kızsan güzel, çekici, alımlı olmayı umarsın. Erkek sen yakışıklı, karizmatik, güçlü olmayı.

Filmlerdeki jönlör gibi görünme hayali kurarsın. Boyum uzun olacak diye beklersin, kısa kalırsın.

Yüzüm git gide güzelleşecek diye ümit edersin, daha da çirkinleşirsin. Tuz buz olur hayallerin.

Kendini arkadaşlarınla kıyaslırsın. Senden daha güzel, daha alımlı, daha yakışıklı olanları gördükçe kalbin sızlar.

Keşiflerin seni fena halde üzer. İçine derin bir acı çöker. Aynalara düşman kesilirsin. Başka biri olmak istersin, hayal dünyanda filmler çevirir, en iyi rolü kendine verirsin. Fakat amansız gerçek peşini hiç bırakmaz. Sen neysen osundur, bilirsin. Kabul etmekten başka çaren yoktur.

Sonra yeteneklerini keşfe çıkarırsın. Önünde bir sürü yol vardır ve senin de denemek için zamanın bulunmaktadır. Özel yetenek isteyen alanlara yönelirsin. Uzaktan bakana pırıltılı görünür bunlar.

Bazen kendin heves edersin, bazen de çevrendekiler yönlendirirler. Söz gelişi, sporcu olmak istersin ama cılız bedeninin dikilir önüne.

Müzişyen olayım dersin, şu fani kubbede bir nağme bırakmak istersin, ses algın zayıf kalır.

Ressam olmaya karar verirsin. Kursa gider, sergi gezer, bir sürü resim yaparsın. Başkaları da resim yapmaktadır bu arada. Onlarla kıyaslırsın kendini.

İmkânların oranında kendini denedikten sonra, müzik, resim, spor, edebiyat gibi alanlarda kabiliyetinin sınırlı olduğunu anlarsın.

“Hata etmişim, yanlış yol tutmuşum” dersin, yürüdüğün yoldan geri dönmek istersin.

Başka bir alan denemeyi arzu edersin ama yaşın ilerlemiş, zamanın azalmıştır. Bedenini keşfettiğin zamandakine benzer başka bir sızı başlar kalbinin derinliklerinde.

Hayal kırıklıkların birbirini izler. Kendine olan güvenin günden güne azalır. Yükseklerde uçmazsın artık. Ezilmiş, horlanmış, düşmüş hissedersin kendini.

Yaşın ilerlemiştir. Güzellik, yakışıklılık, yetenek, zekâ, beceri, başarı sınırların daha da belirginleşmiştir.

Kabullenmek zor gelir ama ister istemez kabullenirsin. Önceleri içine kapanır, acı çeker, hayata küser, mutsuz olursun. Fakat zamanla yaraların kabuk bağlar. Zamanın tozu geride kalan izleri örter.

Sonunda özel yetenek istemeyen bir iş bulur, çalışmaya başlarsın.

Uygun bir kısmet önüne çıkınca evlenirsin. Çocukların olur. Seversin onları.

Ve sonunda şunu anlarsın: İnsan bir oyuncudur dünya sahnesinde. Beden, sadece kostümdür. Meslekler, oyundaki rollerdir. Oyuncunun kalitesini belirleyen, rolünü oynama biçimidir.

Söz gelişi, ‘sıvacı’ rolüyle de iyi bir oyuncu olmak mümkündür. Roller, mezara kadardır.

Kabir kapısında sahne ışıkları söner. Geriye günahların ve sevaplarınla sadece sen kalırsın.”

Dayım bu minval üzere lafı bir hayli uzattı. Konuşurken ızdırıp çekiyormuş izlenimi uyandıran yüz ifadesiyle çok da yavaş konuşuyordu.

Saygısızlık olmasın diye sonuna kadar dinledim. Kendi hayatını anlatıyordu aslında ‘hayat budur’ diyerek. Başarısız bir insanın izlenimleriydi anlattıkları. Umutsuzluk doluydu.

Dikkat ettim, beni fena halde sıkan bu uzun tirat annemi memnun etmiş benziyordu. Bir kuşku düştü içime. Musakkalı yemek faslı, hiç konuşmayan dayımın uzun uzadıya konuşması düşündürdü beni. Bu sahneyi önceden planlamış olabilir miydi annem?

Evet, mümkündü.

Beni şu yazarlık hevesimden vazgeçirmek için her şeyi yapabilirdi, bundan emindim.

Sahne, dekor, replikler, sözün kıyası her şey bir mi-zansenî hatıra getiriyordu.

“Sözün bitti mi, dayı?” dedim.

“Bitti yeğenim” dedi.

“Seni dikkatle dinledim. Kusura bakma ama çok karamsarsın. Katran karası bir tablo çizdin. Tamam, hayal kırıklıkları yaşayabilir insan, acı çekebilir. Fakat bence umudu elden bırakmamalı. Her şey kötüye gitmez ya. Başaranlar da var, hem de sürüyle.”

“Karşına çıkabilecek güçlükleri anlattım sana.”

“Evet, anlattın. Teşekkür ederim. Fakat söylediklerin beni korkutmadı. Tersine, daha da bilendim. Zoru seviyorum sanırım.”

“Sen başarabilecek misin peki, emin misin?”

“Niye olmasın? Denemeden bilemem ama mümkün. Başaramazsam, denedim olmadı, derim. Kendimi yiyip bitirmem niye denemedim diye.”

“Hiç kolay olmayacak.”

“Farkındayım.”

“Bedel ödemen gerekecek.”

“Bunu da biliyorum. Her bedeli ödemeye hazırım. Yazar olmak istiyorum ve olacağım. Gün gelecek kitap kapaklarında adımı göreceksiniz. Kim bilir, belki kitaplarımdan birinde bu sahne de yer alacak. Belki siz de okuyacak, bugünü hatırlayacaksınız.”

Dayım, elindeki kahve fincanını sehpayaya koydu ve ‘Ben elimden geleni yaptım’ dercesine anneme baktı.

‘Umutsuz vaka, adam olmayacak bu çocuk’ manasına gelen bir mimikle karşılık verdi, annem.

Ben, ikisinin önceden kurguladıkları bu mizansenin anlamamışım gibi davranmayı sürdürdüm.

Yazar olma yolunda ısrarla yürüyordum. Bir yandan hikâyeler, romanlar, denemeler yazarken, bir yandan da, babamın tabiriyle, ‘daha tutarlı bir meslek’ edinmek için okula gidiyordum. Edebiyatı geçim aracı yapmak istemiyordum. Yaşamam için gereken parayı başka bir işten kazanacak, eserlerimi de sırf kendim istediğim için yazacaktım.

Eve ekmek götürmek zorundaysan ve bunun yolu da kitaplarının çok satmasıysa, ister istemez piyasayı incelemek zorunda kalıyordun. Oysa ben kalbimden süzülenleri yazmak istiyordum. Yazarlık yolu çetindi, zordu, çileliydi, engellerle doluydu. Ya geri dönecek ya da her şeyi göze alıp devam edecektim.

En önemli sorunlarımdan biri konu bulmaktı. Kendi kendime “Tamam, yazmak istiyorsun da ne yazacaksın?” diye sordum.

İçimden bir ses “Bu da sorulur mu, elbette insanı yazacaksın!” dedi, “Sen her insan bir kitaptır ve okunmayı bekliyor demiyor muydun? İşte sana fırsat!”

Peki, önce kimi yazacaktım?

Epeyce düşündükten sonra Fatma ile Yusuf serüvenini yazmaya karar verdim. Bu enteresan öyküyü yıllar önce ninemden dinlemiş, çok etkilenmişim. Yazılmazsa bu harika serüven unutulup gidecekti.

Yerleşim birimlerinden uzakta, yüksek dağlar arasında bir vadide yaşıyorlardı. Bir kez uzaktan görmüş-tüm onların evlerini ve bahçelerini. Bir saat arabayla gittikten sonra iki saat kadar da yokuş yukarı yürümek lazımdı. “Ne kadar zor olursa olsun gitmeye değer!” dedim ve bir sabah erkenden düştüm yollara.

Mercan denilen vadiye ulaştım. Karşıma bir bahçe çıktı. Onların olmalıydı. Başka ev ya da bahçe yoktu zaten. Ağaçlar arasından bir evin bacası görünüyordu.

Ben bahçeye girip de ağaçlar arasından eve doğru yürümeye başlayınca kuşlar sustu. Elma, erik, şeftali, kayısı, dut, armut, ayva ağaçlarının arasından geçerek tek katlı kerpiç eve vardım. Öykünün dillere destan kahramanı olan hanım bir salkım söğüdün gölgesinde oturuyordu. Beni görünce ayağa kalktı.

“Hoş geldin evladım” dedi. “Hoş bulduk” dedim.

Bir minder verdi, teşekkür edip oturdum.

“Seni hangi rüzgâr attı buralara?” diye yumuşacık bir sesle, kibarca sordu.

Kendimi kısaca tanıttım. Ziyaret sebepimi özetledim. Hayretle yüzüme baktı.

“Ta buralara kadar hikâyemi dinlemek için mi geldin? Ne büyük zahmet! Eh, madem bu kadar merak ediyorsun, anlatayım da dinle” dedi.

Küçük bir çocuktum ben. Yusuf da öyleydi elbet. İkimiz de kuzu güderdik. Evvela bir çoban pınarının başında tanıştık, konuştuk. Kuzularımızı suvarırken.

Ne zaman görsem pır pır ederdi içim. Dersin bir kuş var kalbimde, kanatlanmak istiyor. Etraf oğlan dolu amma niye ille de Yusuf?

Rüzgârda sallanan bir çiçek görür, ağlardım. Akşam olur, güneş batar, ağlardım. Dağda bir kuş öter, ağlardım. Ne zaman bir kaval sesi duysam sel olur akardı gözyaşlarım.

Ne bileyim, meğer âşıkılmışım ben bu Yusuf Oğlan'a.

Güz geldi, mektepler açıldı. Gözlerim hep onu arar. Karşılaşırsınız arada bir amma uzaktan. Ben onun yanına gidemem, o bana gelemez.

Böyleydi o zamanlar. Kızlar kendi aralarında oynar, birbirleriyle konuşurlardı. Elbet erkekler de.

Bir erkekle bir kızın konuşması yadırganırdı, yaşları küçük de olsa.

Mektebi biraz da bu yüzden sevmezdim. Yusuf da sevmezmiş, sonradan söylediği bana.

Tatil oldu mu herkes sevinirdi, amma biz başka türlü sevinirdik. Kuzu gütmeye, buluşma, konuşma mevsiminin gelmesi demekti bu.

Yemyeşil tepelere çıkar, kuzuları salar, biz de bir ağacın altına oturur, azıklarımızı beraber yerdik.

Bazen konuşur, bazen susardık. Konuşurduk dediysem, daha ziyade ben konuşurdum, Yusuf dinlerdi.

Dedim ya, çocuktuk ikimiz de. Sevda nedir bilmiyorduk. Velakin kavuşunca sevinir, ayrılırken üzülürdük.

Her gece yatarken onu düşünürdüm. Bir an evvel uyusam, sabah olsa da onu görsem derdim.

Derken seneler aktı gitti. İkimiz de mektebi bitirdik. Artık kuzu gütmeye göndermiyorlardı beni.

“Gelinlik kız oldun” diyordu anam.

Yaşım on dört... Bu yaşta kızlar gelin olurlardı eskiden. Şimdi bakma çocuk sayıldıklarına. Neyse...

Eskisi gibi görüşemez olmuştuk. Bazen su yolunda beklerdi beni Yusuf. Pınardan su taşıma işi bana verilmişti çünkü.

Pınar da o kadar uzaktı ki... Fakat olsun, bir umuttu ya, bana güç gelmiyordu.

Uzaktan ayna tutardı, anlardım. Bir fırsatını bulur arkadaşlarımdan ayrılırdım o zaman. Tenha yerlerde buluşur, konuşurduk.

Kadın kadını anlar derler ya, anam da benim halimi anlamış. Suya göndermez oldu.

Fakat ben yine de bir yolunu bulup gidiyordum. Gözüm yollarda hep onu arıyordu.

Gene bir gün su yolunda beklemiş. Beni görünce ayna tuttu. Hemen bir bahane uydurup arkadaşlarımdan ayrıldım, yanına gittim.

“Böyle olmuyor Fatma. Dünya bana zindan oldu. Sensiz yapamıyorum. Bir çare bulmamız lazım” dedi.

“Nasıl?” dedim.

“Evlenelim” dedi.

Allah biliyor ya ben de bunu düşünür olmuştum.

“İstet o zaman. Durman hata. Ben dünürcü gönderecek değilim ya” dedim.

“Tamam” dedi.

Haftasına dünürücü gönderdi. Beni istediler. Fakat babam vermedi.

Yalvardılar, yakardılar, nafile... Nuh dedi peygamber demedi rahmetli.

Meğer sebebi varmış. Beni asker arkadaşının oğluna vermekmiş niyeti.

Rüstem miydi neydi ismi şimdi unuttum. Bir defa babasıyla beraber gelmiş, beni görmüş, beğenmiş.

Babası olacak adam babama bunun lafını etmiş. Babam da olur tarafından yaklaşmış meseleye.

Yusuf yandı kül oldu bu haberi duyunca. Ne yapsın biçare... Mecnun çöllerde gezermiş, benimki dağlara vurdu kendini.

Köyün davarını gütmeye başladı. Elinde kavaliyla dağları, vadileri, dereleri inletir oldu.

Muhacirdi bunlar, Balkan taraflarından hicret edip gelmişlerdi. Fakirdiler. Velakin benim nazarımda şahtı, padişahı, sultandı.

Ama babama söyleyemedim ki bunu. Ne mümkün!
Hele de o zamanlarda...

Fakat insan yaman sevdi mi cesur oluyor. Utanması falan da kalmıyor. Her şeyi göze alıyor.

Ben de öyle yaptım. Derdimi anama açtım. “Zinhar başkasını istemem” dedim.

“Kızım, aklını başına topla, o da ne demek! Biliyorsun, son sözü baban söyler. Kız kısmı boynunu büker razı olur. Bu hep böyle olmuştur” dedi anam.

“Bu defa böyle olmayacak ana. Ya Yusuf ya hiç! Başkasına varmam!” dedim.

Ne yapsın biçare anam, sustu kaldı.

Yusuf'un ailesi bir daha istediler beni. Lâ! Yine olmadı. Babam direndi, inat etti. İş uzadı.

Ben sarardım soldum. Yemeden içmeden kesildim. Gözüme uyku girmez oldu.

Her şeyi göze almanın zamanıydı artık. Bir yolunu bulup mektup saldım babamın asker arkadaşına.

“Benim gönlüm başkasında... Bu işin tadı olmaz. Oğlun için kız mı yok? Benden vazgeç... Saadetime mani olma” dedim.

Daha başka şeyler de söyledim. Bir daha üstüme düşmedi. Anlayışlı adammış demek ki...

Mektepte okumanın, yazı öğrenmenin böyle bir faydasını gördüm işte.

Lakin evde kızılca kıyamet koptu. Bu hadise babamı fena halde kızdırdı.

“Madem sen benim istediğime varmadın ben de seni istediğine vermem!” dedi.

Vuslat gene bir başka bahara kaldı. Eskisi gibi görülemiyoruz da...

Bütün gözler üstümüzde. Duymayan, bilmeyen kalmadı bizim taraflarda.

Hatırlı adamlar gönderdim babama, ikna etmeye çalıştılar, edemediler.

Dedim ya, iyi adamdı, hoş adamdı amma inattı, biliyordum.

Kaçmak da bir yoldu, evet. Düşündük elbet, düşünmez miyiz...

Lakin nereye gidebilirdik ki... Yol bilmeyiz, iz bilmeyiz. Ne para ne pul...

Böylece iki sene daha geçti. Tanıyanlar istemez oldu beni. Fakat uzaklardan gelenler oluyordu bazen.

Hiçbirini istemedim. Başkasına nasıl evet derim gönlümde bu sevda varken! Bana da yazık, beni alacak adama da.